

'Fjernvarme uden rør' – oliefyrets banemand?

Af Göran Wilke, EXERGI Partners, IC-Meter, Energy Services m.v.

Danmark har et ambitiøst mål om at *samlige* oliefyr skal være udfaset i 2030. Hvis målsætningen skal nås, skal det hvert år fjernes godt 10.000 oliefyr, alene i 'Område IV' - dér hvor der hverken er fjernvarme eller naturgas. Det skal tilmed ske uden tvang og tilskud.

Varmepumpen er i disse områder et af de oplagte alternativer til oliefyr. Det skyldes at varmepumpen har en høj energieffektivitet, og at elektriciteten bliver mere miljøvenlig i takt med at den fossile el-produktion fases ud.

Problemet er blot, at husejerne i landdistrikterne ser tiden an og udskyder investeringsbeslutningerne. De holder fast på sine oliefyr, er lidt skeptiske til de 'dyre' varmepumper og den markedsførte høje COP. Samtidig huer det ikke alle at haven skal graves op.

Når kunderne tøver, er det samfundet/sælgerne som har et problem. Snittet imellem kunde og forhandler må genovervejes og 'varen' skal serveres på en anden måde. Ellers risikerer oliefyrene at bide sig fast.

Tag kundernes forbehold alvorligt

Konceptet '*fjernvarme uden rør*' handler netop om at tage forbrugernes bekymringer og forbehold alvorligt. Hvis kunderne ikke vil binde 100.000 kr. i et hus, som muligvis er svært at sælge, må det nye aktører på banen der hjælper husejerne. Når der sættes spørgsmål ved varmepumpens reelle effektivitet, må det tilsvarende tænkes i nye ansvars- og servicekoncepter.

Hvem er så den oplagte aktør til at levere stordrift og håndtere risici?

Fjernvarmeværkerne blev skabt til at løse byernes udfordringer med varmeforsyning og lokale miljøproblemer. Her var der fokus på energieffektivitet, stordriftsfordele samt billig og grøn varme. Det følger en historisk tradition, hvor samfundet har givet en vigtig en håndsrækning, når byerne havde presserende problemer. De *almennyttige boligselskaber* kom til verden for at løse byernes problemer med mangel på boliger efter anden verdenskrig. Senere blev *byfornyelsen*, det værktøj der skulle sikre en tiltrængt modernisering af byernes ældre private udlejningsbyggeri.

En håndsrækning til landdistrikterne

I dag er situationen en anden. Nu er det landdistrikterne og landsbyerne der trænger til hjælp.

Her forekommer det oplagt at fjernvarmeværkerne, som bar hovedansvaret for at oliefyrene blev smidt ud af byerne, nu gør opgaven færdig i det øvrige land, og tilbyder landdistrikterne effektiv, grøn og billig varmforsyning.

Værkerne har nogle oplagte fordele. De har en eksisterende driftsorganisation, generelt stor tillid hos kunderne, samt en økonomi der er underlagt offentlig priskontrol. Opgaven er jo ret beset den samme som ved traditionel fjernvarme. Kundens centralvarmesystem skal have en grøn og stabil varmforsyning. Hvorvidt værket leverer varmen via rør, spande eller fra en varmepumpe hos kunden, er jo mest et spørgsmål om logistik.

Demonstrationsprojekt

Konceptet med at et fjernvarmeværk sælger 'varme' fra individuelle varmepumper afprøves nu flere steder i et stort demonstrationsprojekt finansieret af Energistyrelsen. Her arbejder værkerne bl.a. med tilbud husejerne, der skal være så ens som muligt, uanset om kunderne bor i byen eller på landet.

Internet-baseret overvågning af varmepumperne og målere inde i bygningerne, giver samtidig værkerne mulighed for at tilbyde supplerende services såsom fjerndiagnose med rådgivning om kundens varmeforbrug og indeklima.

I demonstrationsprojektet skal der dokumenteres at central styring sikrer optimal drift og lav samlet elregning, samtidig med at kundernes komfortønsker respekteres. Når kunderne betaler for den faktiske varmeleverance til en kendt pris, er det værkerne der løber med risikoen.

Services partner

Selv om konceptet over for kunderne fremstår som en variant af 'fjernvarme', rummer dette en række helt nye opgaver for værkerne. Indkøb og servicering af individuelle varmepumper, software til fjernstyring og overvågning af varmepumper, risikohåndtering etc. For værker der ikke kan eller ønsker at håndtere alle disse nye funktioner, findes der hjælp at hente. Det første service og grossistselskab - Energy Services – er allerede etableret og bistår nogle værker i demonstrationsprojektet.

Kommunale perspektiver

Fjernvarme uden rør er samtidig et opgør med stramme geografiske grænsedragninger der har præget varmforsyningen. For kommunerne betyder det bl.a. en bedre balance i tilbud til byer og landdistrikter. Dette er ikke mindst synligt i den strategiske energiplanlægning, hvor der har manglet nogle ressourcestærke aktører der kan give tilbud til borgere i hele kommunen, og ikke kun byerne. Samtidig baner dette vej for samarbejde imellem værker og andre aktører.

[Link til Energistyrelsens rapport om Forretningskoncept for udbredelse af varmepumper i Område IV.](#)